

Izhaja vsak četrtek ob 8. uri popoldne. Rokopisi se ne vračajo. Nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Cena listu znaša za celo leto 4 kron, za pol leta 2 kroni. Za manj premožne za celo leto 3 kron, za pol leta K 1-50. Za Nemčijo je cena listu 5 K, za druge dežele izven Avstrije 6 kron.

Rokopise sprejema „Narodna Tiskarna“ v Gorici, ulica Veturini št. 9.

Naročnino in naznani sprejema upravništvo, Gorica, Semeniška ulica št. 16. Posamezne številke se prodajajo v tobakarnah v Šolski ulici, Nunski ulici, na Josip Verdievem tekalšču nasproti mestnem vrtu, pri Vac-lavu Baumgartl v Korenjski ulici in na Korenjskem bregu (Riva Corno) št. 14 po 8 vin.

Oglasi in poslanice se računajo po petih vrstah in sicer: če se tiska enkrat 14 v., dvakrat 12 v., trikrat 10 v. Večkrat po pogodbi.

XVIII. letnik.

V Gorici, 17. marca 1910.

11. številka.

Dunajski župan dr. Karol Lueger umrl.

V zadnji številki smo priobčili kratko vest, da se dunajski župan dr. Karol Lueger ne nahaja več med živimi. Čeravno je bil ves svet pripravljen na to žalostno vest, nas je vendar pretresla. Kajti v njem je umrl vzbuditelj in glavni voditelj ljudskega gibanja na katoliški podlagi. On je prvi, ki je začel odločno in neisprosnu boj proti laži-liberalizmu, ki je takrat polnil nenasitne malhe židovskih kapitalistov, in ga je na vseh straneh zmagonosno vodil. Bili so težki časi, ko je nastopil dr. Lueger. Ošabno in oholo je gospodovalo v državi kuruptno svobodomiseltvo. To je velikega moža s srcem za ljudstvo, ki je moralo pod takim gospodarstvom trpeti, spravilo do spoznanja, da mora to kliko zmagati samo s pomočjo še nepokvarjenih ljudskih mas ter je šel med ljudstvo.

Zato se človeku ne zdi neumljivo oboževanje, s katerim je viselo dunajsko ljudstvo na tem velikem možu, ki je z krščansko ljubeznijo do svojega bližnjega si pridobil tako moč, da so ga leta 1895 Dunajčani izvolili županom. Okoli dr. Luegerja so se zbrali vsi avstrijski katoliki, da se skupno bore za svoje verske svetinje. Ta politična smer je dosegla, da si je pridobila katoliška misel v Avstriji trdnih in širokih tal. To je bila največja zasluga sedaj mrtvega dr. Luegerja.

Njega, ki so ga občudovali in spoštovali somisljeniki in nasprotniki, ni več.

Dr. Lueger je bil rojen 24. oktobra 1844 v V. okraju na Dunaju. Že v mladih letih je pokazal v ljudskošolskih

razredih svoje nenavadne zmožnosti. Leta 1866 je dokončal svoje juridične študije ter vstopil v odvetniško pisarno kot koncipijent. Leta 1874 je otvoril

lastno pisarno. Ni ga pa vleklo srce k velikemu gmotnemu zaslužku. Nešteto procesov je vodil zastonj, iz ljubezni in naklonjenosti do bližnjega. Bil je štiri-

Dr. KAROL LUEGER.

krat izvoljen za župana. Še-le leta 1897, v četrtili izvoljen, je cesar potrdil njegovo izvolitev. Od tega časa je vedno županoval. Tudi v državnem in dežel-

nem zboru je sedel 25 oziroma 20 let neprenehoma.

V leta od 1875 do 1895 pada njegov velikanski boj proti vsemogočni

dunajski liberalni klik. Človek mora strmeti nad vspehi, ki jih je pokojnik izvojeval v teh letih. Tudi Mažari so bili njegovi hudi sovražniki, ker je nastopil proti dualizmu, ki vede državo v propad, in razkrinkal je vladajočo židovsko kliko.

Začetkom skoro osamljen, si je znal s časom pridobiti toliko pristašev, da je imel večino. Kako moč so imeli njegovi sovražniki in katero je on premagal, se razvidi iz tega, da ni celo krona pod vplivom teh mogočnejšev hotela trikrat potrditi njegove izvolitve županom.

Iztrgal pa ni dr. Lueger gnjilemu liberalizmu samo gospodarstvo v cesarskem Dunaju, ki je postal pod njegovim županovanjem iz navadne rezidence veliko svetovno mesto, ampak tudi nižjeavstrijsko deželo je priboril krščansko-socialni misli.

S splošno in enako volilno pravico je pa razširil svojo stranko preko cele Avstrije in jasno dokazal moč in silo krščanske misli.

Zato bomo težko pogrešali tega vrlega krepostnega prvoboritelja za krščansko misel v Avstriji.

Umrl je mož....

Njegova poslednja volja.

Dr. Karol Lueger-ja, župana dunajskega mesta, prvoboritelja za krščansko-socialno organizacijo in za osvobodjenje krščanskega ljudstva iz židovske sužnjosti — ni več! „Umrl je mož! Kje tak je še med nami?“ Tako smemo po pravici vsklicati z besedami pesnika Simona Gregorčiča na grobu slavnega dr. Luegerja! Mož je se svojim neumornim delovanjem pridobil Dunaj za krščansko misel in nam s tem

Naš A B C.

Priredil A. P.

(Dalje).

F.

Framason. — Bilo je l. 1777, ko sem prevzel vodstvo nekaterih lož (prostozidarskih shodnic ali skupin) v pruski državi in sem uplival tudi na „brate“ (prostozidarske sodruge) po Poljskem in Ruskem. Da nisem sam skršal, bi še danes ne verjel, kakó brezskrbno dopušča vlada tak nered — pravo državo v državi... V tem času sem se do dobra prepričal, da so dogodki l. 1788 — francoska revolucija, kraljev umor in vse druge grozote — že tačas ne le sklenjeni bili, ampak po zvezah, prisegah itd. že začnjeni ter Bog ve, kakó dolgo že obstojali... Da ni ona pajčevina (prostozidarstvo), ki obstoja že stoletja in preti človeštvu zdaj bolj, nego kdaj, nikaka prazna do-

mišljaja, ampak golo dejstvo in delujoča sila, upam, da o tem ni več dovoljen dvom.

Pruski minister pl. Haugwitz, bivši provinc. veliki mojster lože — v pismu do monarhov, ki so zborovali v Veroni 1822. —

Važno je, da spoznajo bralci mino, katero so polagali takrat (pred veliko franc. revolucijo) prekucni pod tron in altar. Je družba mož — iz vsake dežele, vsake vere, vsakega stanu — ki jih druži simbolična pogodba in so vsled prisege dolžni, da najzvesteje skrivajo svoje notranje bivstvo; ki polagajo temne izpite in se pečajo s fantastičnimi obredi; sicer pa dobrodelno živé in so si vsi enaki, četudi razdeljeni v tri vrste — v učence, pomočnike in mojstre: — ta družba je framasontvo (prostozidarstvo).

In na predvečer francoske revolucije je bilo prostozidarstvo močno raz-

širjeno: nastlano po celi Evropi, se je prilagodilo mislečemu duhu Nemcev, je Francijo trajno razburjalo in kazalo povsod sliko neke družbe ki ima načela — načelom meščanske družbe nasprotna.

Framason L. Blanc: „Histoire de la Revolution française“, II. ch. 3.

Framasonstvo je kristalizirano in organizirano liberalizem. In ker pomenja liberalizem odpad od božje avtoritete (oblasti), zato je prostozidarstvo organizirano odpad od Boga. Ker pa ta odpad, kot organiziran, ne sloni le na preprosti odpovedi, ampak na organizaciji proti organizaciji, je prostozidarstvo vojni tabor, ki se zbira, da pobija Boga in od njega postavljeno oblast, zlasti našo sv. kat. Cerkev in postavno monarhijo, ter da sebe postavi na njihovo mesto...

Neki framasonski odgovor na papež-Leonovo okrožnico 20. apr. 1884,

da so namreč framasoni protipostavna, Kristusu sovražna in nič manj državi nevarna sekta) ima pet točk kot program lože (framasonske družbe):

1. razrušiti se mora cerkvena oblast
2. popolnem se imaločiti cerkev od šole. —

Duhovnikom se mora odvzeti vsako vmešavanje v šolo; izključiti se jih mora od učiteljskih mest, od krajnih šolskih svetov, od šolskega nadzorstva; redovniki — moški in ženski — se morajo odstraniti od učnih stolic, kjerkoli mogoče, sicer pa jim obtežiti pristop. Vse šole morajo priti v roke svobodnomiselnih učiteljev, ki nimajo nikake zveze z duhovniki.

3. odpraviti se mora ves kršč. nauk. — V prvi vrsti se ima odpraviti ljudski (vulgarni) krščanski poduk...

dokazal, da s požrtvovalnim delom vse lahko dosežemo. Bil je sicer Nemec, a posamni njegovi koraki v nemško-nacionalnem zmislu izginejo spričo njegovih velikih del za vse krščansko ljudstvo v Avstriji.

Časopisje prinaša o njem obširne životopise. O tem piše tudi „Primorski list“ v posebnem članku. Tu hočemo povedati le par besed o njegovi politični oporoki, o njegovi zadnji volji glede nemške krščansko-socialne stranke. Dr. Lueger nalaga svoji stranki **kot glavno dolžnost, da naj bo edina!** Priporoča jej, naj nikar ne postane izrečna zastopnica samo enega stanu, naj ne bode zastopnica le agrarnih koristi, pa tudi ne drugih posebnih koristi, ampak pravična zastopnica vseh slojev: meščanstva, delavstva, inteligence, pa tudi kmetov. V prvi vrsti naj gleda na komunalno vodstvo dunajske občine. Njegovo stališče nasproti Ogrski naj v vseh slučajih odločno vzdržuje.

Na dan njegove smrti se je sešla na zborovanje nemška krščansko-socialna zveza pod predsedstvom podnčelnika Gessmanna, ki je bil najzvestejši tovariš dr. Luegerja. Le-ta je prečital dr. Luegerjevo politično oporoko in je glavno misel te oporoke tako-le izrazil: „Vsi navzoči obljubimo v tej svečanostni uri, da se hočemo držati vedno načel ovekovečenega župana glede na nadaljnjo državno politiko **ter ostati v vsej bodočnosti edini.**“

Dne 14. t. m. je imelo sejo dunajska krščansko-socialna stranka, v kateri se je obravnavalo o županskem nasledstvu dr. Luegerja. Pri tej priliki je dr. Gessmann zopet povzdignil glas ter izrazil na slovesen način zadnjo voljo dr. Luegerja s temi le besedami: „**Mi smo dr. Luegerju obljubili, da ostanemo edini skupaj — in to moramo držati!**“

To je glavna misel dr. Luegerjeve oporoke. Ta oporoka je namenjena sicer nemškemu katoliškemu narodu v Avstriji, a velja že v večji meri drugim, zlasti slovanskim narodom. Umirajoči dr. Lueger je v oporoki priporočil delo za ljudstvo po katoliških načelih in neomejno edinost vseh katoliških mož. Naj bi ogenj, ki ga je vrgel dr. Lueger mej narode, živo zagorel v srcih vseh Avstrijcev, naj bi se pozabile razprtije mej katoličani in naj bi šli vsi složno na delo za zmago krščanstva in za osvobojenje krščanskega ljudstva.

Politični pregled.

Državni zbor.

V četrtek je poslanska zbornica nadaljevala prvo čitanje finančnih predlog.

Posl. Biankini je označil finančno predlogo kot obremenjevalno a deloma vendar-le za sprejemljivo. Davek na vino, ki obtežuje široke plasti prebivalstva, je v navskrižju z zdravimi principi narodnega gospodarstva.

Nato je bila razprava prekinjena in nadaljevalo se je debato o nujnem predlogu glede nesreče v Uferskem. Potem ko je dal železniški minister potrebna pojasnila, je bila debata prekinjena.

Predsednik je določil prihodnjo sejo na včeraj ob 11. uri in je postavil na dnevni red kakor drugo točko prvo čitanje vladne predloge glede pooblastila, da sme vlada izvesti kreditne operacije. Posl. Seitz je predlagal, naj se prvo čitanje kreditnih operacij postavi na dnevni red kakor zadnja točka. Predlog je bil s 196 proti 187 glasovi vsprejet in seja se je zaključila.

V petek je poslanska zbornica končala prvo čitanje finančnih predlog, ki so bile izročene odseku.

Zbornica je nato začela s prvim čitanjem zakonskega načrta, zadevajočega ustanovitev italijanske pravne fakultete.

Rusin posl. Dniestranski se je izrazil za ustanovitev italijanske pravne fakultete in tudi za to, da se ista ustanovi v Trstu, a le pod pogojem, da se istočasno ustanovi rusinsko vseučilišče v Lvovu in slovensko v Ljubljani.

Posl. Conci je prosil zbornico, naj prvo čitanje o tej predlogi prejkoprej konča ter jo izroči dotičnemu odseku, kjer bodo Italijani imeli priliko postaviti preminjevalne predloge.

Posl. Spinčić ni proti ustanovitvi italijanske pravne fakultete, je pa proti temu, da bi se ista ustanovila v Trstu. A tudi v tem bi se konečno udal pa le pod pogojem, da se v Trstu istočasno ustanovi tudi jugoslovanska juridična fakulteta. V slučaju pa, da se določi sedež italijanski pravni fakulteti v kakem drugem mestu — izključena pa morajo biti mesta v Primorju — potem se mora ustanoviti istočasno v Ljubljani slovenska juridična fakulteta.

Krščanski socialci Henrik Schmidt se je izrazil za ustanovitev italijanske jur. fakultete v Trstu, in sicer pod pogojem, da se ustanove na nautični šoli v Trstu nemške paralele.

V torek je poslanska zbornica nadaljevala razpravo o istem predmetu.

Nemški nacionalci posl. Wastian je govoril sploh proti ustanovitvi italijanske juridične fakultete, kar je Italijane jako razburilo, tako da so med njegovim govorom zapustili zbornico.

Demokrat posl. Seitz se je v imenu svoje stranke izjavil za ustanovitev ital. jur. fakultete v Trstu.

Naučni minister grof Stürgkh je priporočal zbornici, naj sprejme vladno predlogo. Izjavil pa je, da za sedaj ni nikakor misliti na Trst kot sedež italijanske pravne fakultete.

Posl. Gostinčar je govoril proti ustanovitvi italijanske juridične fakultete v Trstu.

Posl. Bugatto je polemiziral proti slovanskim govornikom ter se zahvaljeval onim, ki so se izrekli za ustanovitev italijanske jur. fakultete v Trstu.

Nemški radikalec Stranski je govoril proti ustanovitvi sploh.

Včeraj je poslanska zbornica končala prvo čitanje zakonske predloge glede ustanovitve italijanske juridične fakultete. Govorila sta glavna govornika in sicer dr. Waldner za in dr. Rybař proti. Predloga se je odkazala proračunskemu odseku.

Nato je pričela zbornica razpravljati o zakonu proti pijanosti.

Na koncu seje je bil vsprejet nujni predlog posl. Podoura, tičoč se železniške nesreče v Uferskem.

Danes zopet seja.

Princ Lichtenstein — vodja krščansko-socialne stranke.

V torek je bil princ Lichtenstein soglasno izvoljen za političnega voditelja nemške krščansko-socialne stranke.

Papež izrazil sožalje na smrti Luegerja.

Nuncij Granito di Belmonte se je zglasil v soboto v mestni hiši na Dunaju in naznanil, da je papež doznal z velikim obžalovanjem o smrti dr. Luegerja. Izjavil je tudi, da je od papeža pooblaščen, da se udeleži v njegovem imenu pogreba.

Razpust ogrskega državnega zbora.

Vladar je v torek sprejel v avdiciji grofa Khuen Hedervaryja ter pritrldil njegovemu načrtu o razpustu ogrskega državnega zbora, ki bo razpuščen 22. marca. Cesar ne pride osebno v Budimpešto, ampak ga bo zastopal nadvojvoda Jožef, ki bo pri razpustu čital prestolni govor.

Sprememba na avstroogrskem poslanstvu v Rimu.

Izredni in pooblaščen poslanik na kraljevem italijanskem dvoru grof Henrik Lützow je na lastno prošnjo odpoklican s svojega mesta ter mu je cesar ob tej priliki izrazil priznanje za njegovo izvrstno službovanje.

Poslanikom pri kr. ital. dvoru je imenovan tajni svetnik kapetan Mèrey pl. Kapos-Mère.

Darovi.

Jubilejni darovi za „Slovensko sirotišče“.

P. n. gg. Fr. Frankè, vikar 5 K, Anton Cotič, cvetličar v Rubijah 1 K, Anton Debelnjak, Anhovo 1 K, Anton Rejec, župan, Šebrelje 1 K, nekdo v Gorici 1 K, Jožefa Pordon v Gorici 2 K, Jakob Birsar, Brje 24 v, Pintar Miha, Podsabotin 20 v, Dr. Hilarij Zorn, profesor 3 K, preostanek neke prodaje v bogoslovnici 1 K, v nabiralnikih: gostilna Josipa Gorjanc 2 K, v velikem semenišču 1 K 20 v, v tobakarni Petra Krebelj 1 K.

Bog poplačaj stotero! Vse v boljšo bodočnost slovenskega naroda pod slavno vladu Njega Veličanstva cesarja Franca Jožefa I.!

Za „Šolski Dom“

v Gorici, kateri edini čuva slovensko deco pred potujčenjem v goriškem mestu, darujem 20 K kot odgovor g. dr. Dereaniju, zdravniku v Gorici, ki je imel žalostno korajžo, da je prvi na Goriškem kljub svojemu tako hudo užaljenemu rodoljubju in kljub lepim tisočakom svojih letnih dohodkov daroval za Ciril-Methodovo družbo v Ljubljani borih deset kronic. Malo častno, da tako bogatega gospoda v narodni požrtvovalnosti dvojnato prekaša en neogorčeni in neuzaljeni in tudi ne bogati kaplan. Ivan Brezavšček.

Domače in razne vesti.

† Anton Medved.

V soboto je zadela Slovence zopet velika nesreča. Izgubili smo najboljšega slovenskega pesnika sedanjih dni. Na Turjaku je izdahnul namreč v soboto ob 7. uri zvečer svojo plemenito dušo slovenski pesnik in tamošnji župnik prečastiti gospod Anton Medved po kratki a mučni bolezni. Pesnik je namreč umrl na akutnem napadu na čreva. Zamotala so se mu namreč čreva in vsaka zdravniška pomoč je bila brezuspešna.

Anton Medved je bil rojen v Kamniku 19. maja 1869, v mašnika posvečen 23. julija 1892. Bil je v različnih župnijah kaplan, dokler ni dobil

4. razkristijaniti je treba družine;

5. emancipirati (osvoboditi) žene. — Ustanové naj se brezverski dekliški zavodi pod vodstvom emancipirank.

L. pl. Mamerstein: „Nedeljski in prazniški pogovori“, IV. izd., str. 492—494.

To pa je prokletstvo za katoliško-romanske dežele in tudi za ubogo Avstrijo, da zamorejo ondi že desetletja neovirano rogoviliti prostozidarsko-liberaine vlade. S farizejskim namigavanjem kaže liberalizem, za katerim se skriva loža, na romanske dežele in kliče: „Glejte, one dežele so katoliške, odtod njihovo pomilovalno stanje!“ Da je to stanje prvo dete liberalnega očeta in prostozidarske matere; da so bile romanske dežele za časa, ko je katoliška cerkev v njih še prosto gospodarila, na višku procvita; da začenja propad v teh deželah od trenutka, ko je frama-soanski liberalizem začel v njih svoje

razdirajoče delo: — o tem se vestno in premišljeno molči... Loža in liberalizem, to je pravo prokletstvo deželam in narodom; kjer sta ta dva gospodarila, je pogin (razpad) slediti...

Pravijo, da je socijalna demokracija prekucška stranka, in nihče ji ne dela s tem krivice; ker rdeči gospodje sami priznavajo, da delujejo na spremembo, bodi državnih bodi cerkvenih razmer — na spremembo, ki znači prevrat obstoječega reda. Monarhija naj pade: — ta je soc. demokratom le sistem tiranstva in samovolje: A tudi cerkve naj izginejo: — te nimajo prostora v „bodoči državi“, kjer bo cm² služil „produkciji“ — — — Ta je cilj, ki ga skuša doseči rdeča stranka: popoln prevrat... Razumljivo tedaj, če smatrajo vsi elementi, kateri so za dosednji red v državi in cerkvi, soc. demokracijo za svoje sovražnico, proti kateri treba združiti se v skupen boj... Ali žal, da se pleva ne zgrabi pri koreniki! Soc. demokracija je le sad s strupenega drevesa, ki se imenuje liberalizem; ta pa raste na prosto-

zidarstvu: loža je prav za prav čarovniška kuhinja, kjer se vari strup prekucškega duha. V loži deluje

„strašni zarod noči“;
„tu zreš, da kače le in gadi
napenjajo trebuh strupeni“.

Razmerje med prostozidarjem in soc. demokratom je isto, kakor med očetom in sinom; že slične težnje dokazujejo to: — Loža ima namen uničiti božjo in človeško oblast. Ali hoče soc. demokracija kaj drugega? Razlika med obema je le taktika v boju proti obstoječemu redu: — loža deluje prikrito, soc. demokracija očito. Loža zna ohraniti svoje prave namere več ali manj za-se, soc. demokracija jih izklepetá. No, kakor rečeno, frama-sonstvo je oče, soc. demokracija pa otrok; otroci pa radi klepetajo o tem, česar se učé. Skratka: prostozidar je prekucuh, kakor soc. demokrat; le bati se je bolj prvega, nego zadnjega.

A. Montanus: „Iz temnega kraljestva frama-sonov“ 1904.

Skrivne zveze (prostozidarjev) so razjedajoč rak na človeški družbi. Prostozidarstvo podkopuje vse razmere. Razjeda pri koreniki svobodo vesti... obdaja z meglo človeški razum... pospešuje vsako nenravno delovanje... sovraži s strupenim sovraštvom edino silo, ki se mu še upira — katoliško Cerkev... kriči venomer: ultramontanci, klerikalci, farška klika!

A le kričite po svojem slabem tisku; le vpijte v zbornicah, ki jih polnite; le oglašajte se v spomenicah, po krčmah in pri pojedinah ter drugih demonstracijah: — vse vaše vpitje je laž! Ne divjate namreč proti ultramontancem in klerikalcem, kajti te besede ste iznašli, da bi premotili ljudstva: — vi divjate proti nepremagljivi katoliški Cerkvi...

J. g. Hahn-Hahn: „Dve sestri“. Zv. II., str. 210.

(Dalje prihodnjič)

župnije Turjak, na katero je bil nameščen v aprilu 1908. Pogreb se je vršil v torek. Njegovo truplo so prepeljali v Kamnik, kjer je umrli pesnik pokopan.

Medvedovih peozij sta izšla dva zvezka, v posebnih knjigah tudi tragediji „Kacijanar“ in „Za pravdo in srce“. Mnogo poezij pa je še, ki niso zbrane v teh publikacijah.

Svetila mu večna luč!

Kolonsko vprašanje. — V ponedeljek, dne 14. t. m. se je vršila prva konferenca v deželni hiši v svrhu uravnania kolonskega vprašanja. Konference so se udeležili po sklepu prvega tozazadavnega sestraka pod vodstvom gosпода namestnika gospodje: baron Ritter, Kocjančič, Mizerit in Pinat ter deželni glavar vitez Pajer.

Najprej se je sukala razprava okoli vprašanja, ali se ima sedanji odbor razširiti ali ne. Po daljšem razgovoru so se vsi zborovalci zjediniili, naj bi se poklicali k prihodnjemu sestanku še sledeči zastopniki posestnikov in kolonov: g. Anton Jakončič, Chiozza, dr. Faidutti in dr. Pavlica.

Pravi predmet razpravi je vladni načrt zakona o uravnavi kolonskega vprašanja. Razumljivo je, da se ni mogel vršiti ta razgovor v ponedeljek, ker se je odbor razširil. Gospod glavar je sklical radi tega prihodnjo sejo za ponedeljek 21. t. m., h kateri se povabijo tudi novi člani.

Vkljub temu se je včeraj razpravljalo o splošnih načelih tega vprašanja in sicer obširno. Iz tega razgovora bi se dalo sklepati, da se bo zadeva obojestransko ugodno rešila, kajti načelnih razlik ni bilo med navzočimi zastopniki posestnikov in kolonov.

Dr. Luegerjev pogreb. — Takega pogreba, kakršnega je imel ranjki dunajski župan dr. Lueger, tudi Dunaj še ni videl. Že ob 6. uri zjutraj so ljudje stali na ulicah in čakali spreveda. Ob 8. uri zjutraj se je razpostavilo po cestah vojaštvo.

Ob pol 12. uri dopoldne se je otvoril pogreb. Po blagoslovu mrliča je na mostovžev rotovžu trobilo na pozavne 16 trobentačev žalobno koračnico iz „Götterdämmerung“. Med zvonjenjem vseh dunajskih zvonov so vzdignili krsto na galavoz. Predno se je pričel pogreb premikati, je izpregovoril dunajski podžupan dr. Neumayer nekaj besedi ranjkemu v slovo. Galavoz so stražili z bakljami v rokah: 16 uradnikov predsedstvenega urada, 16 katoliških dijakov, 8 meščanskih strelcev, 8 strelcev Deutschmeistrovega polka in 16 slug v gali. —

V cerkvi so bili zbrani nadvojvode, nadvojvodinje, zastopniki inozemskih vladarjev, stolni kapitelj, kardinal-nadškof dr. Gruša, kakor zastopnik papežev nuncij Granito di Belmonte, najvišji dvorjaniki, poslaniki in odposlanci inozemskih držav, ministerski predsednik z vsemi ministri, generali in načelniki oblastnij, državni in deželni poslanci itd. Pred velikimi vrati, kjer je čakal cesar, je ob veliki asistenci blagoslovil truplo nadškof dr. Nagl. Med petjem „miserere“ so potem ponesli krsto, za katero je korakal cesar, na katafalk.

Udeležba prebivalstva na pogrebu je bila velikanška, tudi z dežele je prišlo mnogo ljudi. Na stotisoče ljudi je na ulicah delalo špalir, ki so bile zaprte po vojakih, redarjih, ognjegascih, mestnih uslužbencih, veteranih in deputacijah. Policija je izdala obširne naredbe. Ob potu, koder se je pomikal spreved, je bilo prirejenih 22 rešalnih postaj, ki bi zamogle v slučaju nuditi prvo pomoč.

Liberalna društva poginajo. — Posušilo se je liberalno društvo v Temnici na Krasu. Z jetiko se bori liberalno društvo „Podgora“ v Podgori. Kot zadnje zdravilo so postavili liberalni Podgorci bivšega našega Toneta Klančiča na čelo društvu. Ne vemo, ali bo kaj

izdalo. — Huda bolezen pritiska na sovojenjsko „Nado“. Še en ples, pa je po njej! — Občanski „Novi žar“ je zgorel. — Opajski „Kras“ se zdravi uže dolgo. Ne vemo, kaj bo. — Uže davno se je posušil mirenski „Miren“. — „Branik“ pri Barki slabo brani mejo. Pravijo, da nima kdo braniti. — In tako dalje. Ljudstvo spoznava nepotrebo liberalnih društev.

Potrjen zakon. Zakon, sklenjen v zadnjem zasedanju goriškega deželnega zbora, zadevajoč pobiranja davščine na pivo do 31. decembra 1917, je zadobil najvišje potrjenje.

Laški list „Gazzettino Popolare“ tiska A. Gabršček. V malem kotu lista se čita „Tipografia Goriziana A. Gabršček“.

Sramotna korupcija na Francoskem. Framasonska vlada na Francoskem je lansko leto izvršila, kakor znano, konfiskacijo cerkvenega premoženja. Zapolnilo se je vse, kar je bilo last katoliške cerkve: hiše božje, samostani, stanovanja duhovnikov, monštrance, ke-lihi, zemljišča, kratko rečeno: vse, kar je posedovala cerkev. Za oskrbnika tega ogromnega premoženja je bil postavljen senator Duez. Ta je opravljal službo likvidatorja pri tem premoženju. Te dni se je izvršila revizija pri blagajni likvidatorja, in računski pregledovalci so našli, da je Duez poneveril okroglo deset milijonov frankov denarja, ki ga je framasonska francoska vlada s silo odvzela raznim katoliškim kongregacijam in cerkvi. Duez je dejanje sam priznal. Vprašanje je, kam je šlo toliko denarja. Edina možnost je, da so si framasoni cerkveno premoženje na ime Dueza — ki bo seveda skoraj zopet prost — lepo med seboj razdelili. Korupcija nad korupcijo. — In naši liberalci stavijo francoski frajzin vedno kot vzvišen vzgled svojim vernim slovenskim svobodomislcem.

Osebnost. Naučni minister je imenoval g. dr. Avgusta Žigona za amanuensisa na licealni knjižnici v Ljubljani.

Promocija. — Na graškem vseučilišču je bil promoviran v sredo 16. t. m. g. Vladimir Komavli doktorjem prava.

Služba božja v Rimanih se začne v soboto, 19. t. m., izpoved pa že 18. t. m.

V območju o. kr. poštneja in brzojavnega ravnateljstva v Trstu je zasedli 22 mest adjutiranih poštних vežbenikov. Adjutum 600 K. Prošnje je vložiti tekom 14 dnij na omenjenem ravnateljstvu.

Iz strahu pred operacijo se je vrgel v Trstu iz tretjega nadstropja na dvorišče 37 let stari industrijalec Luka Tramontana ter obležal mrtev.

Umor pri Trstu. Neki doslej še neznan pohotnež je pri Žavljah na cesti ubil 20 let starega mladeniča Ferdinanda Abrama.

Istrska deželna razstava. Dne 1. maja se bo slovesno otvorila prva istrska deželna razstava v Kopru.

Kuharska navodila za priprave testenin v razne prikuhe, samostojne in močnate jedi, izdana je v posebni knjižici Prve kranjske tovarne testenin v Ilirski Bistrici in jo svojim odjemalcem brezplačno razpošilja. Knjižica vsebuje obilico receptov za pripravo in finejše kuho. Opozorjamo pri ti priliki svoje čitatelje na izborne izdelke te naše domače tovarne. Zahtevajo naj odločno „Pe-katete“ kot tovarna svoje izdelke makarone, nudelne i. t. d. nazivlje. Res da so nekoliko dražje, a ker se zelo nakuhajo, so ko-nečno vendar cenejše od drugih, pri tem pa so nedosežnega okusa.

Mesne novice.

m Odborova seja društva „Skalnica“ bo dne 19. t. m. na praznik sv. Jožefa ob 4½ pop. v društvenih prostorih v Semeniški ulici 16.

m Odprte trgovine. V nedeljo bodo v Gorici smele biti odprte trgovine od 8. ure zjutraj do 4. ure popoldne.

V soboto bodo odprte mesnice od 6. ure zjutraj do 3. ure popoldne.

m Semenj sv. Jeler-ja. — Včerajšnji semenj sv. Jeler-ja je privabil v Gorico mnogo občinstva. Posebno je bilo prignane na trg mnogo živine. Kupčija je bila jako živahna in se je živina do-bro prodajala.

Iz goriške okolice.

g Smrtna kosa. — V Solkanu je umrla včeraj g.čna Antonija Marušičeva v najlepših letih. Bila je blagega in tihega značaja. Preostalih naših iskreno sožalje. Pokojnici: Večni Mir!

g Obsojen liberalni župan. Župan Klanjšček v Št. Ferjanu je znan mož. Nekega dne je razžalil posestnika, domačina. Le-ta, nebodilen, je zahteval zadoščenje, katero je tudi dobil. Župan Klanjšček je bil obsojen v denarno globo, in ako te ne plača v zapor. Pravijo, da je takrat Klanjšček fino „pošnufal“ ne samo „radiko“ ampak tudi „terentin“, ki mu je storil močno kihnuti.

g Mizarska zadruga v Solkanu pred likvidacijo. — Da je temu tako, služi naj kot dokaz to-le vabilo:

Vabilo na izredni občni zbor „Mizarske zadruge“ v Solkanu, ki se bode vršil dne 17. marca 1910 ob 8. uri predpoldne v zadrughih prostorih. — Dnevni red: 1. Prostovoljen razpust zadruge. 2. Volitev likvidatorjev. 3. Slučajnosti. Načelstvo.

g Renče. — Ko smo čitali v listih kako je deželni zbor delil podpore na vse kraje, nismo našli naših Renč med temi srečnimi. Zakaj ne? Krivo je županstvo, ker ni prosilo oziroma ponovilo prošnje za podpore.

Za cesto na Kras bi bila podpora gotova. Prosili pa niso, dobili tudi ne. Za mostove je bila podpora gotova. Ker občina ni ponovila prošnje, je to storil — tako smo slišali — deželni odbor sam. Tisti, ki ne mara za podpore, mora biti gotovo bogat. Tudi naša občina je bogata, silno bogata, kakor nobena. Oh ti dolgovi! Pa molčimo o tem! Pravijo pa — mi vemo da ni res — da se g. župan, drugi podžupan in tajnik (ti trije namreč vladajo občino, ne marajo s prošnjami uklanjati klekalnim sloven. odbornikom v Gorici. Žalostno pač, da moramo radi trme nekaterih zopet čakati na podpore! Toda za nepotrebne tožbe, ki mnogo stanejo in teče sedaj že četrti, pa mora biti tu denar! Revežem so se odrekle podpore — tožbe pa...

g „Kat. izobraž. društvo v Cero-vem“ bo imelo svoj redni občni zbor 19. t. m. ob 4. uri pop. v dvorani pri Maksu. Odbor.

Iz ajdovskega okraja.

a Iz Sela na Vipavskem. — Pri nas imamo dve štacuni. Lastnika obeh štacun sta pristna liberalca. Eden izmed njiju, pravijo, da je celo svobodomislec. Toda mi jima nočemo jemati politične prostosti. Naj bodeta, kar hočeta. Ni naš namen rešetati naše politične in strankarske razmere, temveč hočemo govoriti o nečem drugim. K temu nas sili sočutje, ki ga gojimo do naših obmejnih bratov. Naši trgovci namreč ne prodajajo užigalic v korist obmejnim Slovencem, čeravno smo jih večkrat prosili naj to store. Trгоvec B. je celo rekel, da nikdar ne bo prodajal užigalic z „ročko“. Ako misli ta mogočnej, da se damo tako meni nič tebi nič oplasiti, se bridko vara.

Kaj misli, da se bodo dali naši ljudje terorizirati, kakor so terorizirani liberalci od strani svojih mogotcev? Nikdar! Naši pri-staši se bojujejo za gospodarsko neodvisnost in le od neodvisnega gospodarja je pričakovati krščanski značaj.

B. nima nobenega povoda, da bi ne prodajal naših užigalic. Ako mu je to pre-

povedal kak liberalen šušmar, to nas prav nič ne briga. Če je on od onega odvisen, mi od njega nočemo biti. Kot trgovec bi pač lahko imel toliko soli v glavi, da vstreže željam svojih odjemalcev. Če on v tem oziru ne stori svoje dolžnosti, potem že vemo, kaj nam je storiti. Vedi, gospod B., da se v najkrajšem času utegneš prepričati, da nismo taki „backi“, kakor Ti misliš!

Več rodoljubov.

a Dol-Otlca. — Podpisani ima v imenu vseh Gorjanov dolžnost se srčno zahvaliti poslancem Slov. Ljud. Stranke, ki so se usmiliili naše do sedaj od dež. zbora zapuščene občine, ter nam pridobili izdaten prispevek za našo obč. cesto v znesku 9000 K. Iskrena hvala blagorodnima gospodoma prof. Berbuču in sodn. svetniku Fonu, ki sta s svojo odločno besedo dosegla to, da se naša obč. cesta popravi, oziroma novo pre-naredi. Promet s Kranjsko se vsled nove ceste silno pomnoži. Liberalci pokazite, kaj so pa vaši poslanci za našo občino storili. — Kupite jim nove podplate, da bodo še boljše bežali kakor so iz dež. zbora.

Davkoplačevalec v imenu drugih.

a Iz Rihemberga. „Kršč. soc. izb. društvo“ priredi na praznik sv. Jožefa takoj po večernicah javno predavanje „O dr. Luegerju“ na „placu“ pred kaplanijo.

a Požar. — V ponedeljek dne 14 t. m. je v Selu na Vipavskem zgorel gospodu Antonu Bratina hlev. Požar so opazili ob 11. uri predpoldne. Ogenj je uničil hlev in krmo, ki se je v njem nahajala. Požrtivoval-nemu trudu sosedov se je zahvaliti, da se je omejil ter da se ni razširil na sosednja ogenj poslopja. Požar je najbrže nastal vsled proč vržene goreče cigarete. Stariši, pazite, kje vaši kadijo!

Iz tolminskega okraja.

t Ponikve. — Dne 24. februarja je bilo čitati v „Primorskem Listu“ dopis s Ponikev, ki ne odgovarja popolnoma, resnici. Da se dobi v vsaki vasi nekaj ljulike, to je znano, s tem pa se ne more obsoditi vseh. Da se pri nas mnogo pije, to je res, je tudi res, da pijejo mnogo tisti mladiči, ki ne znajo še z lastno pametjo misliti, ki ne vedo, kaj se pravi biti lačen kruha. Možje posestniki na Ponikvah so pametni, varčni, delavni in vsega spoštovanja vredni gospodarji. Zato se res čudimo dopisniku, ko je rekel, da bi se s svetilko v roki opoldne ne našlo treznega Ponikovca. — Ponikovci lepo napredujemo tudi gospodarsko. Opo-mogli smo si toliko, da imamo vsaj spodobna stanovanja. Požar pred leti je bil res za nas hud udarec, a obenem glasen opomin, naj začnemo pridno delati in varčevati. Pridnost rodi lepe sadove. Iskreno se zahvaljujemo vsem tistim, ki so nam kaj pripomogli v naši nesreči ob požaru. — Božji grob smo Ponikovci napravili in sicer tako lep, da mu ni kmalu najti para. Pa tudi nove zvonove smo dali napraviti. Sedaj je na vrsti župnišče. — Iz tega je razvidno, da ni bilo vse popolnoma na mestu, kar je pisal dopisnik v „Prim. Listu“ z dne 24. febr. Vsakemu svoje! Zaslugam priznanje.

Ponikovec.

t Iz baške doline. Že 14 dni pred 20. m. m. se je govorilo, da bode ta dan na Koritnici socialističen shod, h kateremu pride tudi imeniten gospod iz Gorice ali iz Trsta. Še sami niso vedli odkod pride. Zato ga je šel en „tovariš“ čakati na postajo. Glej smolo, vlak je pridrvel brez govornika. S kislim obrazom je mož ostavil postajo. Dne 27. m. m. pa je drugi „špilal“ portirja od hotela, kakor v mestu.

Socialisti govore o tem shodu, kot da bi bilo bogve kaj. Na prstih se jih lahko sešteje. Sami železničarji so bili. Eden se je celo vpisal zato, ker imajo v programu, da vse premoženje na svetu na jednake dele med ljudmi razdele.

A pogledjmo, kake nazore imajo ti ljudje o verskem vprašanju. Na shodih

govore in v svojih spisih pa pišejo, da je vera zasebna stvar. Dejanja pa pričajo nasprotno. Socialdemokraški vodje so vsi bogotajci, ki se v svojih govorih in spisih z vso strastjo zaletavajo v cerkev in njene naprave. Če je torej „vera zasebna stvar“ in vam nič mari, zakaj jo pa napadate in zaničujete — toraj je to zamenje, da se načela samo vstvarjajo za jih ne držati; to je neznajno in se bode tudi maščevalo samo ob sebi.

Kjer ni vere, tam ni Boga. Najbolj se spozna, kako je tak človek duševno kratkoviden, ko se nahaja na smrtni postelji. Tu ga spreleti strah pred njegovimi dejanji in ker je njegovo prihodnje življenje odvisno od čistoče vesti, pošlje po duhovnika.

Dokler je še močan in ne vidi žene s koso pred očmi, zabavlja čez take reči. In največji zabavljivec postane nazadnje najskromnejši umirajoč. Na tisoče in tisoče slučajev dokazuje to. Na teh vzgledih lahko jasno vidiš svojo zmoto, če nimaš glave z deskami obite.

Iz Stržišč. — Že tri tedne nima naša šolska mladina šolskega poduka. Vzrok temu so ošpice, ki so se med otroci razširile. Upajmo, da kmalu ne bo več nevarnosti. Zadeva glede zidanja novega šolskega poslopja ni še zdaj rešena. Skrajni čas je, da se skoro reši.

Iz Stržišč. — Predsednik in mestar liberalnega bralnega društva v Nemškem Rutu sta že zopet prikolovratila do Prangarja, kjer sta se bahala, da so Nemškirtarji, odkar imajo liberalno društvo, že za 10 let napredovali pred Stržiščani. Čeravno nimamo Stržiščani še nobenega liberalnega društva, pa vendar hodimo od Prangarja pokonci, dočim hodite vi po kolenih. Torej smo mi gotovo pred vami.

Iz Zatolmin. — (Smrtna kosa.) V nedeljo 13. marca zjutraj je umrl tukaj previden s sv. zakramenti posestnik Ivan Kutin v najlepši dobi 40 let. Bolehal je skoraj celo leto, dokler ga ni spravila bolezen v prezgodnji grob. Zapušča vdovo s štirimi nedoraslimi otroci. Pogreba, ki je bil 14. marca, se je udeležilo tudi naše k. s. izobraževalno društvo, kojega podpredsednik je bil. Pokojnik je bil vzor katoličana in zvest pristaš S. L. S. Žaljuči družini naše sožalje, blagemu pokojniku pa svetila večna luč!

Iz Kmečke hranilnice in posojilnice pri Sv. Luciji. registrirana zadruga z neomejeno zavezo, bo imela na velikonočni pondeljek, t. j. dne 28. t. m. ob 3. popoldne v župnišču svoj redni občni zbor s sledečim vsporedom: a) pregled in odobrenje letnega računa za l. 1909, b) sprememba pravil, c) volitev načelstva in nadzorstva, d) razni predlogi. K udeležitvi vabi svoje člane

O d b o r.

Iz kobariškega okraja.

kbd Iz Kreda. — Na dopis iz Kreda v „Primorcu“ od 4. marca ni vredno odgovarjati ali zaradi nezavednosti in nekonsekventnosti naj le sledi nekaj mirnih besedi.

Da pravo, blagodejno in izobraževalno društvo trka na vrata, se je omenilo v cerkvi pred štirimi leti. Duh časa je je zahteval in ustanovili smo je.

Našel se pa je človek, rojen v Kobariidu, ki igra žalostno ulogo Efiljaltovo in Herostratovo, ki je organiziral vse slabe nevedne, omahljive, uporne, obupane, nemirne, krščanstvo zanikajoče elemente v deželi ter se postavil na čelo delu, pogubnemu obzanku in razvoju našega ljudstva. Ta je tudi v naši vasi v neki krčmi napravil društvo, ki ima namen tirati naše ljudstvo v versko in narodno nasprotno, podivjanost zapravljalivost in zlorabo prostosti. — Opazka o tem društvu pri čitanju pastirskega lista je bila umestna; kajti slišati je bilo iz ust mladih fantalinov, da jim je največ mar, da bodo plesali, kadarkoli in po ceni. Da se s tem društvom pospešuje popivanje, zapravljalivost in igranje, kdo tega ne vidi, ker ima sedež v krčmi; v krčmo pa se ne hodi v vas ali moževati, kakor pošteni vaščani možujejo, sedeči na hloilih ali domačih klopeh.

Zoper ples, popivanje in zapravljalivost je naperjeno vse delovanje ne le Fonovskega in sploh duhovnov ampak vseh poštenih mož in žen ne le v Kredu ampak po vsem Slovenskem. Kdor v tej zadevi z nami ne gre, se mu liberalizem lahko z roko ošlata. Da Gaberšček deluje ribe loveč v kalni vodi v tem smislu v pogubo našemu ljudstvu je znak, ki ga ne more nihče vtajiti, ali to ga bode o svojem času tudi pokopalo. Zgodovina, ki bo pravila o njegovem klavernem delovanju na Goriškem, bo navedla poleg slabih strani in posledic tudi, da je dal povod k združenju vseh krščansko mislečih elementov, ki so poprej dremali in živeli v brezdelju za ljudske koristi.

Slovensko katol. izobražev. društvo v Kredu stoji na trdni podlagi, ima gmotni obstanek zagotovljen, šteje sicer le okoli 40 udov, a vsak teh odvaga nekaj odstotkov liberalnih glav. To kaže pridno čitanje časopisov in drugih spisov iz lastne zadostno bogate knjižnice.

Da je pa bilo lahko dobiti na svoj jez mlade neskušane delavce ter jih vpreči v sramotni liberalen jarem ni nič čudnega, saj še agitatorji ne vedo, kaj počenjajo. Prva tolažba in veselje jim je, da nasprotujejo, kaj pa to pomeni, kam sega in kam pade, trdim, da še Robiški črevljar, ne ve; kajti on govori o edinosti in složnosti in pravi, da imajo tudi klerikalne časopise. On bi bil rad na oba kraja ter ne ve, da se ne da o kaki edinosti govoriti, dokler je pod Gaberščekovo komando. Kakor sta noč in dan različna, tako ne moreta orati skupaj resnica in laž, vera in nevera, oziroma v jarem ne vere vpreženi udje. Ti ne vedo komu po-

magajo in za koga se združujejo in poleg tega hočejo še veljati za dobre kristjane. Kaka osodepolna zmota!

Jos. Košanovega ne zagovarjamo, kakor samo pravimo, da je zadosti grdo svojega rojaka, neskušane mladence, ki ne pozna še dobro liberalnih duš, razglašati zaradi plesanja. Tako delajo liberalci. Pa vsaka stvar ima svojo solčno in senčno plat za onega, ki jo hoče videti in v svojo korist porabiti.

kbd Vabilo na redni občni zbor kmečke hranilnice in posoj. v Borjani, registr. zadruga z neomejeno zavezo, ki se vrši dne 4. aprila po blagoslovu v farovžu. Dnevni red: Poročilo načelstva in nadzorstva. Potrjenje računskega sklepa za 1909. Volitve načelstva in nadzorstva. Slučajnosti.

Iz cerkljankega okraja.

c Plužnje pri Otaležu. — Kdo bi si bil mislil, da bo dobromisleči dopis v 8. št. „Prim. lista“ tako razburil nekega g. dopisnika v Plužnjah, da je moral pritožiti svoje boleti, in zagovarjati svojo idejo v 10. št. „Primorca“.

Ni moj namen se pričakati po časopisih za prazni nič, ker imamo prepotrebne in resnega dela dovolj. Ko pa g. dopisnik želi in se veseli, da tudi javnost izve o onih „uspehih“, zato povem tukaj g. dopisniku, da ima presneto slabe čute za pošteno zabavo in razvedrilu, da tako „bando“ zagovarja. Pijančevanje in „šemarije“ ima dopisnik za zabavo! Joj, kako dobro hočete ljudstvu! Gotovo ste morali biti hudo pritisnjeni od mačjega objema, da niste videli onega žalostnega in pomilovanja vrednega prizora na pepelnico pred Filipčevo hišo... Že se je govorilo, da ga bo alkohol umoril. In kdo se je ob tej žalostni priliki izkazal usmiljenega Samaritana? — Lahko ste ponosni na tako „zabavo“! Nad vse čudno pa je, da g. učitelja v Lazcu ne pustite v miru. Ali ste že kje videli ali slišali, da bi bil komu kaj žalega storil? Tak učitelj je res dar božji za občino, in mu gre vsa čast za njegov trud in skrb za dobro! Res čudno, da ima g. dopisnik tako nabasan želodec „čukov“, da jih je moral v onem dopisu tako pogosto izmetavati. Stari ljudje pa pravijo: Kjer čuk peva, tam radost odseva!! Našim „Orlom“ prav krepki: „Na zdar!“ V nadi, da bi v Plužnjah izginila „mačja muzika“, in prišla blagodejna izobrazba in omika, končam te vrstice!

c Bukovo, dne 13. III. 1910. — Od 6. do 9. t. m. smo imeli velikonočno spoved združeno s tridnevno v čast trpljenja Jezusa Kristusa. Preč. g. župnik je skrbel za to, da je prišel za te tri dni č. o. kapucin iz Gorice k nam. Zadnji popoldan je prišel še preč. g. vikar iz Orehka. Tako je mogel skoro vsaki zadostiti svoji krščanski dolžnosti v teh treh dneh. Občinstvo se je res v lepem

številu udeleževalo sv. maš in drugih pobožnostij. Ljudstvo je z veliko napestjo poslušalo govore č. o. kapucina, ki so vsakemu v srce segli. Žal, da se je moral tako hitro ločiti od nas. S tem izražamo svojo hvaležnost ne le njemu ampak tudi gospodu vikarju Illišu in pa posebno domačemu preč. g. župniku, ki nam je vse te lepe nauke in cerkvene obrede preskrbel.

Iz komenskega okraja.

km Temnica. Cesta Zagrajce-Temnica je v jako žalostnem stanju. Živina se strašno muči posebno ob deževnem vremenu. Vendar bi se moralo kaj narediti za to cesto. Župan gorjanski in podžupan ivanjegrajski bi se morala zganiti. Ali se vama nič ne smili uboga žival in ljudje. Podrezati bi morala dotičnike, ki pot oskrbujejo, da store svojo dolžnost.

Cesta Lipa-Ivanjgrad je tudi jako slaba. Ivanjegrajski in Zagrajci morajo skozi Temnico ali skozi Komen v svoje vinograde, če hočejo iti po spodobni cesti. Ta cesta je srednjeveška. In ljudstvo molči k temu! Liberalni podžupan iz Lipe ima tukaj mnogo dela, ako hoče. Tega dela naj se loti, ne pa ruvati proti tamošnjem duševnem pastirju. Ljudstvo mu bo veliko hvaležnejše za tako delo, kot pa za uže omenjeno.

Učitelj Fakin, ki je slabo sejal pred leti, ko je pri nas usejal liberalno društvo „Jenko“, se v „Soči“ širokousti, da društvo „Jenko“ ni še umrlo. No, tudi tolažba. Prosimo ga, naj nam pove, koliko plačujočih udov šteje „Jenko“, koliko časopisov ima naročenih, koliko podučnih predavanj je uže imelo letos itd. Pravijo, da niti liberalnih časnikov niso plačali. S čem pa? Bora ni od nikoder! Morda odpira Fakin svoj mošnjiček! Težko, kajti sam rabi še precej! Da bi za druge, četudi liberalce, fakina igral, pa ne verujemo!

Iz sežanskega okraja.

s Vabilo na l. redni občni zbor „Kmečke hranilnice in posojilnice v Rodiku, zadruga s neomejeno zavezo“, ki se bo vršil dne 28. sušca 1910 ob 3. in pol uri v župnišču v Rodiku s sledečim dnevnim redom: 1. Poročilo načelstva. 2. Potrjenje računskega sklepa za l. 1909. 3. Vabilo načelstva in nadzorstva. 4. Slučajnosti. Kmečka hran. in posoj. v Rodiku, dne 9. sušca 1910. Jos. Elsnič, načelnik.

Rojaki! Spominjajte se ob vsaki priliki „Šolskega Doma“.

Najboljše manufakturno blago
po zelo nizki ceni se dobi v „Krojaški zadrugi“!

„Krojaška zadruga“ v Gorici.

Med drugim omenjamo:

Krasne **SPOMLADANSKE** modne volne, svilę za Blouse, Zephyr za moške srajce, Perkale, Satine, Batiste, Platno Panama, sukno za moške obleke, perilo za opreme nevesti, za hotele in restavracije. **CENE SO STALNE.**

Trgovina se nahaja v novih prostorih
nasproti starim pod števil. 6.

Via Carducci številka 6 (Gosposka ulica).

Zbirke vzorcev so vedno na razpolago in pripravljen sem jih zastoj in franco razposlati kamorkoli. Naš sloves glede na okus in izbero je pač nedosegljiv in popolnoma smo prepričani, da nas ne more prekositi nobena trgovina naše stroke. Pred vsem poudarjajoč solidnost naše trdke ter zagotavljajoč najcenejšo postrežbo, prosim, da si ogledate našo zalogo, da se vsak sam lahko prepriča o resničnosti naših besed.

TEODOR HRIBAR.

Drobtinice.

Znižane vozne cene v Rim. — Od 3. do 12. aprila bodo cene za vožnjo v Rim od vsake italijanske postaje znižane za 50%. Povratni listki so veljavni, ako se jih kupi na mednarodni mejni postaji, 25 drugače pa 15 dni.

Poljski kongres v Ameriki. — Ameriški Poljaki prirede meseca maja v Washingtonu prvi narodni poljski kongres. Na tem kongresu se bo razpravljalo o političnem položaju Poljakov v domovini in v Ameriki, o gospodarskem stanju poljskega naroda in o izselniškem vprašanju.

Poljska republika v Ameriki. — Poljaki, naseljeni v Braziliji na ozemlju med državama Parana in St. Catharina na meji Urugvaja, so proklamirali neodvisno poljsko republiko: „Missoes“ (Usoda). Začasna vlada, na katere čelu je tovarnar Stamborski, se nahaja v mestu Porto Uniao da Victorja. Poljski listi priobčujejo o tem dogodku obširne članke.

Sodba japonskega učenjaka o katoliški cerkvi. — Dr. Anezaki Mazaha, profesor primerjajočega verstva na cesarski univerzi v Tokiju, je potoval lansko leto po Evropi, da bi proučil katoliško cerkev in njene redovne organizacije. Ko se je vrnil v domovino, je v besedi in v pismu razložil vse vtise, ki jih je nanj napravila katoliška cerkev.

Evo nekaj vzgledov za njegovo sodbo! V enem izmed predavanj, ki jih je imel dr. Anezaki Mazaha, prizna, „da je katoliška cerkev najmočnejša, najpopolnejša in najvzvišenejša ustanova, kar jih pozna zgodovina. Pravo krščanstvo je le ono, čegar središče je Rim“.

Po njegovem prepričanju bi se naj vera katoliške cerkve zato uveljavila na Japonskem, ker se v njej uvažuje bolj kot povsod drugod princip avtoritete. Z globokim spoštovanjem govori učenjak o svetnikih, kojih npravne ideale smatra za neobhodno potrebne, posebno v naši skrajno materialistično navdahnjeni dobi.

„Svetost je celo za družabni napredek prepotrebni element in ravno zaradi tega zasluži katoliška cerkev naše posebno občudovanje, ker se stremljenje po uravni popolnosti kaže posebno v verskih redovih. Tihi pa mogočni vpliv, ki izhaja iz teh redov, je ogromne važnosti za človeško družbo“, piše imenovani učenjak.

Posebno je vplival na njega študij osebnosti in delovanje sv. Frančiška Asiškega. V veliko čast si je štel, da mu je Vatikan dovolil obisk samostana sv. Klare v Rimu. V prednici tega reda je našel gospo izredne izobraženosti, ki mu je z ganljivo priprostostjo odgovarjala na najtežavnejša vprašanja. Razun tega je obiskal razne samostane lazaristov, dominikancev, benediktincev in frančiškanov. O vseh teh piše sledeče:

PREVIDNOST

skrbne
gospodinje

temelji na tem, da pri nakupu Kathreiner Kneippove sladne kave ne zahteva samo sladne kave ampak vsakokrat izrečno naglašja, da hoče Kathreiner in vzame le take izvirne zavitke, na katerih se nahaja slika župnika Kneippa kot varstvena znamka in ime Kathreiner. Le ti znaki jamčijo za pristnost Kathreinerja.

Življenje v samostanih je proti mojemu pričakovanju polno blagega veselja. V nekaterih knjigah se toliko čita o popačenosti samostanov, toda menim, da bi bilo dobro, če bi se vsak o resničnosti takih očitkov prepričal, predno jih verjame. — Lepo in prikupljivo in odkritosrčno vedenje redovnih bratov je name globoko vplivalo. Med njimi sem našel več dobrih prijateljev, s katerimi sem tudi v pismeni zvezi. Če upoštevamo samo brate reda sv. Frančiška, smo prepričani, da še krščanski duh nikakor ni pri koncu. Če pa gledamo naš budizem, moramo z žalostjo priznati, da je njegovo prej tako lepo samostansko življenje globoko padlo“.

Vsaka beseda tega učenjaka je čvrst udarec po naših liberalcih in socijih, ki se vselej hočejo odlikovati v grdih napadih na katoliško redovništvo.

Znati je treba

Pekatet pravično pripravljati, pa bodo vsakomur dišale. Navodila daje kuharska knjiga, ki jo razpošilja „Prva kranjska tovarna testenin v Il. Bistrici“ vsakomur sastonj.

VIKTOR TOFFOLI

GORICA

Velika zaloga oljkega olja iz najugodnejših krajev

Jedilno olje po 96 v. liter	
Jedilno fino	K 1:04
Istrsko	„ 1:12
Corfu	„ 1:20
Puglie	„ 1:20
Jesni vinaki	„ 1:20
Marsiglia	„ K 1:28
Bombay	„ 1:20
Bari	„ 1:40
Lucca	„ 1:60
najfinejše	„ 2:—
Milo in luči.	

Priporočam čč duhovščini in cerkvenim oskrbnistvom.

Edina zaloga oljkega olja v Gorici, via Teatro 16 in via Seminario 10.

JAKOB ŠULIGOJ

urar c. kr. državne zeleznice
v GORICI, Gosposka ulica št. 25.

priloga
zlatino in srebrnino vse h vrst. Prstane, poročne rinke, verižice in vse druge zlate predmete.

Svoji k svojim! — Svoji k svojim!

Staroznaná narodna trdka:

Anton Iv. Pečenko
GORICA, ulica Jos. Verdi 26.

postreže pošteno in točno s pristnimi belimi in črnimi vini iz lastnih in drugih priznanih vinogradov; potem s pylenjskim pivom „PRAZDROJ“ iz slove češke „Mečanske pivovarne“, in izbornim protivinskim pivom iz pivovarne kneza Schwarzenberga v Protivinu na Češkem, in sicer v sodčeh in steklenicah; z domačim pristnim tropinovecem I. vrste, lastnega pridelka v steklenicah.

Vino dostavlja na dom in razpošilja po železnici na vse kraje avstrijsko-ogrske države v sodih od 56 l naprej franco gorška postaja. — CENE ZMERNE.

Loterijske številke.

13. marca.

Trst 56 82 55 3 76

Peter Cotič,
čevljarski mojster, Gorica,
Raštej 32.

Zaloga vsakovrstnih čevljev za odrasle in otroke. Naročila z dežele se po pošti razpošiljajo. Cene zmerne.

Edino zastopstvo najboljšega čistila za črevlje in usnje v prid družbe sv. Cirila in Metoda.

Naznanilo.

Podpisani naznanjam slavnemu občinstvu, da sem ustanovil v Vipolžah nov, lepo urejen mlin na benzin. Vabim p. n. trgovce in obrtnike na deželi in v mestu, naj blagovole naročevati belo in rumeno moko prve vrste ter domačo turščico v mojem mlinu. Vabim tudi naše kmetovalce v Brdih, naj se blagovole posluževati te prilike, saj v naših krajih nismo še imeli kaj podobnega. V zalogi imam tudi dobro briško ribolo, tropinsko žganje in slibovec. Na zahtevo pošiljam brezplačno tudi uzorce.

Se spoštovanjem

Vincenc Jasnič,

posestnik in obrtnik v Vipolžah
p. Kozana.

Dr. Ruggero Kürner

zdravnik, kirurg ter bivši asistent na porodniški in ostriški kliniki v Gradec-u.

Specijalist za ženske bolezni.

Ordinira od 10.—11. ure predp. in od 3.—4. ure pop.

Fran - Josipovo tekališče 6
(tik lekarne Kürner).

Priporočajte med seboj
trgovino

J. Medved

Gorica
Corso Verdi 38.

Postrežba strogo
solidna.

Delavnica cerkvenih posod in cerkvenega orodja

Fr. Leban Gorica,

Magistratna ulica šte. 5.

Priporoča preč. duhovščini svojo delavnico cerkvenega orodja in cerkvenih posod, svečnikov itd., vsakovrstnih kovin v vsakem slogu po najnižjih cenah. Popravlja in prenavlja stare reči.

— Blago se razpošilja franko. —

Anton Potatzky

v Gorici, na sredi Raštela hiš. št. 7.

Trgovina na drobno in debelo.

Najceneje kupovališče nürnberskega in drugnega blaga ter tkanin, preje in nitij.

Potrebščine

za pisarne, kadilce in popotnike.

Najboljše šivanke in šivalne stroje.

Potrebščine

za krojače in čevljarje.

Svetinje, rožni venci mašne knjižice.

Hišna obovala za vse letne čase.

Posebnost:

semena za zelenjavo, trave in detelje.

Najbolje oskrbljena zaloga za kramarje, krošnjarje, prodajalce po sejnih in trgih ter na deželi.

ANA LIKAR

v GORICI

Semeniška ulica št. 10.

Velika zaloga

pisarniških in šolskih potrebščin.

V trgovini se dobi papir in papirnati izdelki, pergamentni papir za zavijanje masla, svilen papir in peresa za umetne cvetlice, šolske, molitvene in vpisovalne knjige, svete podobe, tiskovine za duhovnije in župnije. Sprejema tudi tisk zasebnih tiskovin, računov, posetnic, napisov itd. itd.

Dobra postrežba, najnižje cene!

Prva slovenska trgovina z jedilnim blagom

Anton Kuštrin,

v GORICI

Gosposka ulica šte. 25

priporoča slavnemu občinstvu v mestu in na deželi svojo veliko trgovino raznega jedilnega in kolonijalnega blaga.

Vse blago prve vrste.

Cene zmerne in nizke. Postrežba točna in solidna. Na željo odjemalcev v mestu se blago dostavlja na dom.

Pošilja se po železnici in pošti.

Odlikovana pekarija
in sladčičarna

K. Draščik

v Gorici na Kornu

(v lastni hiši)

izvršuje naročila vsakovrstnega peciva, torte, kolače za birmanoe in poroke, pince itd. Prodaja različna fina vina in likerje na drobno ali orig. buteljkah. Priporoča se sl. občinstvu. Cene jako nizke.

Tužnim in potrjim srcem naznanjamo vsem dragim sorodnikom, prijateljem in zancem pretužno vest, da je naša nad vse ljubljena hčerka oziroma sestra, gospodična

Antonija Marušič

dne 16. marca zjutraj v 38. letu svoje starosti mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb nepozabne ranjke bode v četrtek 17. t. m. ob 5. uri popoldne na domače pokopališče.

Blago ranjko priporočamo v molitev.

SOLKAN, 16. marca 1910.

Žalujoči ostali.

Podpisani naznanjam slavnemu občinstvu v mestu in na deželi, da sem svojo pekarno preselil v lastno hišo v ulico FORMICA št. 21-23 prej št. 24. Priporočam svojim in drugim odjemalcem k obilnem obisku.

Postrežba točna in poštena.

Z odličnim spoštovanjem udani

E. Jakin,
pekovski mojster v Gorici.

Aleksander Ambrožič, urar in trgovec

v Gorici, Tekališče Jos. Verdija 26, v Gorici.

Podpisani priporoča svojo veliko moderno zalogo pravih švicarskih žepnih, stenskih, salonskih in budilnih ur, pravih gramofonov, dalje verižic, prstanov, uhanov, priveskov itd. v zlatu in srebru vse po jako zmernih cenah. — Popravila izvršujejo se točno in ceno.

— Vsaka ura se jamči eno leto. —

Vesele velikonočne praznike

bode vsakdo imel, ako si nakupi pri nas najboljših praških, velikonočnih, malih pršutov, najfinejših, vedno svežih delikates, izborno vino v buteljkah in različnega šampanjca.

Za potvice

pa priporočamo fino moko in najrazličnejše okusne dodatke kakor: cibebe, rozine, opaše, mandeljne, orehe, lešnike, pinjole, med, marmelade iz razlignega sadja, vaniljo in vsakovrstne dišave; fino pecivo kakor tudi vse druge sladčice, najboljši čaj, rum in likerje.

Sladkor, kava, riž, olje i. t. d.

se kupi pri nas najceneje.

Priporočamo se prav obilnemu cenj. obisku z vsem spoštovanjem

14 (4-2)

A. & F. Anderwald.

TRGOVINA S SEMENI

na debelo in drobno

Sever & Urbanič

v LJUBLJANI

Marljin trg. (nasproti frančiškanske cerkve)

priporočata svojo najpopolnejšo zalogo

zanesljivih semen

kakor: domačo deteljo, lucerno ali večno deteljo, **velikansko krmilno peso**, korenje za krmu, vsakovrstna travna semena, mešanice za suho in mokro zemljo, semenski oves Ligovo, zelenjadna in cvetlična semena na vago in v vrečah po 10 in 20 v, pristno **gorenjsko repo**, čebulček, rusko laneno seme, rafijsko liče, cepilni vosek, drevesni karbolinej itd.

Cenovnik pošljeva na zahtevo zastonj.

Prosiva zahtevati listke!

Največja trgovina z železjem

KONJEDIC & ZAJEC

GORICA v hiši Monta.

Priporoča stavbeni Cement, stavbne nosilce (traverze), cevi za stranišča z vso upeljavo, strešna okna, vsakovrstne okove, obrtniško orodje, železo cinkasto, železno pocinkano medeno ploščevino za napravo vodnjakov, vodovodov, svinčene in železne cevi, pumpe za kmetijstvo, sadjerejo in vinorejo, ter vsakovrstna orodja.

Cene nizke, solidna postrežba!

Eno krono nagrade izplačava vsakemu, kdor dokaže s potrtili najine nove ameriške blagajne, da je kupil pri naju za 100 kron blaga.

Prosiva zahtevati listke!

Čevljarska zadruga v Mirnu

naznanja sl. občinstvu, da je odprla prodajalno svojih izdelkov na trgu sv. Antona na vogalu v Rabatišče števil. 1 ter se priporoča za obilno naročbo. --- Ima v zalogi vsakovrstnega obuvala ter sprejema naročila po **zmernih cenah.**

Lekarna Cristofolletti v Gorici na Travniku.

Trskino (štorkljevo) jetrno olje. Posebno sredstvo proti prsnim boleznim in splošni telesni slabosti. Izvrstna steklenica tega olja na ravnomerno barvo po K 1-40, bele barve K 2.

Trskino železnato jetrno olje. Raba tega olja je posebej priporočljiva otrokom in dečkom, ki so nervozni in nežne narave.

Trskino jetrno olje se železnim jodecem.

S tem oljem se ozdravijo v kratkem času z gotovostjo vse kostne bolezni, žlezni otroci, golše, malokrvnost itd.

Cena ene steklenice je 1 krono 40 vinarjev.

Opomba. Olje, katerega naročam direktno iz Norveglje, preide se vedno v mojem kem. laboratorju predno se napolni steklenice. Zato zamorem jamčiti svojim št. odjemalcem glede čistote in stalne sposobnosti za zdravljenje.

Cristofollettijeva pijača iz kine in železa.

Najboljši pripomoček pri zdravljenju s trsknim oljem.

Ena steklenica stane 1 krono 60 vinarjev.

Goriška zveza

gospodarskih zadrug in društev v Gorici
registrovana zadruga z omejeno zavezo

posreduje pri nakupu kmetijskih potrebščin in pri prodaji
kmetijskih pridelkov.

Zaloga je v hiši „CENTRALNE POSOJILNICE“ v Gorici,
TEKALIŠČE JOS. VERDI ŠT. 32.

Z dežele.

Miha: „Katera ulica je najbolj prometna v Gorici?“ — Gašpar: „Gotovo Raštelj, kajti ta je že od nekdaj znan!“ — Miha: „Pa so nekateri trgovci govorili, da Raštelj propada.“ — Baltazar: „Ej propada! — Gotovo vsak mlinar na svoj mlin vodo napeljuje.“ — Gašpar: „Raštelj se vedno bolj povzdiguje — posebno pa odkar imamo tamkaj „prvo in edino slovensko manufakturno trgovino“ **FRANC RAVNIKAR št. 16.**“ — Baltazar: „Saj imaš prav. Gašpar: „Včeraj sem bil v Gorici, pa sem slišal, da so začeli tudi drugi slovenski trgovci hiše kupovat v Raštelju, to se vidi, da je ta ulica najbolj prometna — ampak se mi je reklo, da se jim ni posrečilo.“ — Gašpar: „No, Miha, si slišal, kaj je Baltazar zvedel v Gorici? Torej je le moja trditev prava, da je Raštelj najbolj prometna izmed vseh ulic v Gorici, kjer se tudi nahaja slovenska manufakturna trgovina **FRANC RAVNIKAR št. 16 (v lastni hiši)** katero priporočajmo vsi in povsod, ker je prava kmetijska solidna trgovina.“